

Potenciální rizika spojená s memorandem o plnění veřejné služby

Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby zaváděné tzv. velkou mediální novelou má sloužit k užšímu vymezení poslání veřejné služby a má být uzavíráno vždy na pět let. Memoranda budou uzavírat generální ředitelé České televize (ČT) a Českého rozhlasu (ČRo) s ministrem kultury a schvalovat je budou Rady ČT a ČRo. Domníváme se, že se s novým institutem pojí dvě významná rizika:

1) Ohrožení nezávislosti médií veřejné služby:

Legislativní návrh neřeší situace, kdy by nedošlo k dohodě o obsahu, a tedy ani k podpisu memoranda. Navíc podmínka podepsání memoranda ministrem kultury má za následek nárůst rizika politického ovlivňování médií veřejné služby s možným negativním důsledkem pro jejich nezávislost. Post generálního ředitele ČT/ČRo by mohl být potenciálně ohrožen, pokud by se ministr rozhodl memorandum jednoduše nepodepsat. **Přestože nepodepsání memoranda ministrem nemá pro generálního ředitele žádné právní následky, může se stát nástrojem politického tlaku**, mimo jiné proto, že neuzavření memoranda pro něj bude představovat reputační riziko.

2) Vytvoření uzavřené diskuze o poslání veřejnoprávních médií:

V zahraničí (např. ve Velké Británii nebo Belgii) se setkáváme s tím, že právní institut memoranda zahrnuje také rozsáhlý konzultační proces. Cílem tohoto procesu je, aby se zástupci společnosti v pravidelně stanovených intervalech dohodli na tom, co považují za veřejnou službu a jak by ji příslušná média měla naplňovat. Český legislativní návrh však s žádnými veřejnými konzultacemi nepočítá.¹ **Konzultační mechanismus týkající se obsahu memoranda by měl být participativní a měl by se inspirovat zahraničními vzory s větším zapojením relevantních zástupců společnosti.** Například ve Vlámku jsou veřejné konzultace k memorandu ze zákona povinné. Vlámský konzultační mechanismus v praxi zahrnuje písemná podání, kulaté stoly a expertní rozhovory se širokým počtem subjektů z akademické oblasti, médií, kultury, vzdělávání, politiky a občanské společnosti. Součástí procesu je rovněž výzkum provedený na reprezentativním vzorku vlámské populace. Systém veřejných konzultací k obsahu memoranda zvyšuje transparentnost i kvalitu celého procesu a v dynamicky se měnící době také zavádí pevnou periodicitu, s níž se zástupci společnosti mají věnovat rozvaze nad obsahem veřejné služby.

Navrhujeme proto:

- 1) Zrušit požadavek podpisu memoranda ministrem kultury.
- 2) Zavést veřejné konzultace se všemi relevantními zástupci společnosti.

¹ Při přípravě prvního memoranda konzultace s provozovateli soukromých médií sice probíhají, ovšem nikoli systémové a nikoli s participací veřejnosti.